START2STEM Activiteit uit het project Chatbot over taaltechnologie Regelgebaseerde sentimentanalyse

Context

Bij automatische sentimentanalyse zoekt men met taaltechnologie, dus met artificiële intelligentie, naar gevoelens en opinies in teksten, zoals klantenreviews, tweets en blogs, vaak op sociale media. Naast expliciete meningen en gevoelens kan men met de technologie ook informatie uit een tekst halen die er niet letterlijk in staat. Is een klant tevreden over een bepaald product? Gaat de auteur van een tweet akkoord met een bepaalde politieke stellingname?

Artificiële intelligentie

Zo'n Al-systeem voor sentimentanalyse wordt ontwikkeld door het programmeren van algoritmes waarin expertenkennis vervat is (de kennisgebaseerde of regelgebaseerde systemen) of aan de hand van lerende algoritmes (datagebaseerde systemen).

Het Al-systeem zal aan een gegeven tekst automatisch een polariteit toekennen, een score die het sentiment in die tekst representeert. Een bepaalde klantenreview, bijvoorbeeld, wordt dan gecategoriseerd als een review met een positieve, neutrale of negatieve polariteit. Het toekennen van de sentimentscore kan gebeuren met een kennisgebaseerd Al-systeem dat gebruikmaakt van lexicons en regels, of met een datagebaseerd Al-systeem, een ML-systeem dat getraind is met gelabelde voorbeelden of een Al-systeem dat gebaseerd is op een Large Language Model (LLM).

Unplugged activiteit: regelgebaseerde sentimentanalyse

In het lexicon staan woorden gekoppeld aan hun polariteit (positief, negatief of neutraal); de polariteit wordt weergegeven door een reëel getal tussen -2 en 2. Hieronder is een deel van zo'n lexicon van sentimentwoorden afgebeeld.

De polariteit van een tekst wordt gegeven door de som van de polariteiten van de sentimentwoorden in die tekst.

Lexicon

```
retorisch {'postag': ['ADJ'], 'polarity': [0.0]}
gezwind {'postag': ['ADJ'], 'polarity': [0.6]}
evenwichtig {'postag': ['ADJ'], 'polarity': [1.25]}
modaal {'postag': ['ADJ'], 'polarity': [0.4]}
zijn {'postag': ['VERB'], 'polarity': [0.0]}
digitaal {'postag': ['ADJ'], 'polarity': [0.0]}
fout {'postag': ['ADJ', 'NOUN'], 'polarity': [-0.5, -2.0]}
onverdeeld {'postag': ['ADJ'], 'polarity': [0.1]}
wulps {'postag': ['ADJ'], 'polarity': [0.7]}
bemoeiziek {'postag': ['ADJ'], 'polarity': [-1.35]}
grootscheeps {'postag': ['ADJ'], 'polarity': [0.2]}
vorig {'postag': ['ADJ'], 'polarity': [0.0]}
creatief {'postag': ['ADJ'], 'polarity': [1.2]}
tegenoverliggend {'postag': ['ADJ'], 'polarity': [-0.2]}
ijsbreker {'postag': ['NOUN'], 'polarity': [0.0]}
schalks {'postag': ['ADJ'], 'polarity': [0.0]}
kurkdroog {'postag': ['ADJ'], 'polarity': [0.0]}
spel {'postag': ['NOUN'], 'polarity': [1.0]}
kwistig {'postag': ['ADJ'], 'polarity': [-0.1]}
verknipt {'postag': ['ADJ'], 'polarity': [-1.2]}
tiranniek {'postag': ['ADJ'], 'polarity': [-0.3]}
mondig {'postag': ['ADJ'], 'polarity': [0.3]}
deels {'postag': ['ADJ'], 'polarity': [0.0]}
verrassend {'postag': ['ADJ'], 'polarity': [0.8]}
tomeloos {'postag': ['ADJ'], 'polarity': [-0.1]}
schadelijk {'postag': ['ADJ'], 'polarity': [-0.75]}
luguber {'postag': ['ADJ'], 'polarity': [-1.4]}
tof {'postag': ['ADJ'], 'polarity': [0.8]}
protestants {'postag': ['ADJ'], 'polarity': [0.0]}
uiterst {'postag': ['ADJ'], 'polarity': [0.5]}
eerloos {'postag': ['ADJ'], 'polarity': [-0.5]}
loodgrijs {'postag': ['ADJ'], 'polarity': [-0.1]}
zogeheten {'postag': ['ADJ'], 'polarity': [-0.1]}
harmonieus {'postag': ['ADJ'], 'polarity': [1.3]}
fijnbesnaard {'postag': ['ADJ'], 'polarity': [0.4]}
plechtig {'postag': ['ADJ'], 'polarity': [0.3]}
gemaakt {'postag': ['ADJ'], 'polarity': [-0.6]}
ondubbelzinnig {'postag': ['ADJ'], 'polarity': [1.1]}
overijverig {'postag': ['ADJ'], 'polarity': [0.0]}
psychisch {'postag': ['ADJ'], 'polarity': [0.0]}
vast {'postag': ['ADJ'], 'polarity': [0.0]}
schoon {'postag': ['ADJ', 'NOUN'], 'polarity': [0.46666666667, 1.0]}
```

- Gegeven zin: De spelletjes waren toffe ijsbrekers.
- Om de woorden van de gegeven zin (de data) te kunnen matchen met de sentimentwoorden in het lexicon, moet je de zin zo aanpakken dat je de gewenste informatie kunt opzoeken in het lexicon.

Opdracht: Experimenteer met de tool 'Sentiment Demo'

- Surf naar de tool 'Sentiment Demo' van de onderzoeksgroep LT3 van de UGent (https://lt3.ugent.be/resources/sentiment-demo). Met deze tool bepaal je de sentimentwaarde van een ingegeven tekst op twee manieren: eens met een regelgebaseerd AI-systeem en eens met een ML-systeem dat getraind is met gelabelde voorbeelden.
- Schrijf zelf enkele reviews bijvoorbeeld over een film, een gekocht kledingstuk, een boek ... of zoek er enkele op het wereldwijde web.
- Bied ze een voor een aan aan de tool. (Je hoeft geen e-mailadres in te vullen). Vergelijk de antwoorden van het regelgebaseerde en het datagebaseerde systeem.

Opdracht: Experimenteer met sentimentanalyse gebaseerd op een LLM'

- Doe nog eens hetzelfde met een chatbot, zoals ChatGPT of Google Gemini.
- Vergelijk de prestaties met die van de systemen in de demo.

